

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра лісового та садово-паркового господарства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПОРЯДКУВАННЯ МИСЛИВСЬКИХ УГІДЬ»

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина

Спеціальність: Н4 Лісове господарство

Освітня програма: Мисливське господарство

Розробник: Дячук Петро Петрович, старший викладач кафедри лісового та садово-паркового господарства, доктор філософії

Інформація про викладача

Викладач (-і)	Дячук Петро Петрович
Профайл викладача (-ів)	https://polissiauniver.edu.ua/%d0%b4%d1%8f%d1%87%d1%83%d0%ba-%d0%bf%d0%b5%d1%82%d1%80%d0%be-%d0%bf%d0%b5%d1%82%d1%80%d0%be%d0%b2%d0%b8%d1%87/
Контактна інформація	petro.diachuk@polissiauniver.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle	http://m.polissiauniver.edu.ua/course/view.php?id=5319
Консультації	Очні та онлайн консультації через Zoom, Whatsapp, Telegram, Viber щосереди з 13.00 до 17.00

Робоча програма навчальної дисципліни «Упорядкування мисливських угідь» затверджена на засіданні кафедри лісового та садово-паркового господарства

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 2

Завідувач кафедри

(підпис)

Юрій СІПУК

Погоджено із гарантом

освітньої програми Мисливське господарство

(підпис)

Олександр КРАТЮК

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК) факультету лісового господарства та екології

Протокол від «31» серпня 2026 р. № 1

Голова НМК

(підпис)

Олександр КРАТЮК

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма	заочна форма
Загальна кількість кредитів – 5 годин –150 змістових модулів – 2	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина	Обов'язкова	
		Рік підготовки:	
	Спеціальність Н4 Лісове господарство	1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	2-й
		Лекції	
	Рівень вищої освіти: <i>Другий (магістерський)</i>	30 год.	6 год.
		Практичні	
		30 год.	8 год.
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		90 год.	136 год.
		Форма підсумкового контролю:	
		екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни – формування у здобувачів вищої освіти системи теоретичних знань, практичних умінь і навичок щодо організації та проведення упорядкування мисливських угідь, їх інвентаризації, типології та бонітування, оцінювання стану і продуктивності мисливських ресурсів, визначення оптимальної чисельності мисливських тварин, а також розроблення науково обґрунтованих заходів з охорони, раціонального використання, відтворення мисливської фауни та підвищення ефективності ведення мисливського господарства з урахуванням природних, екологічних, економічних і правових умов.

Завдання навчальної дисципліни – ознайомити здобувачів із сучасними цифровими технологіями та інформаційними системами у мисливському господарстві; формування розуміння сутності, мети, завдань та принципів упорядкування мисливських угідь; вивчення нормативно-правових та організаційних засад проведення мисливськовпорядних робіт; засвоєння методів інвентаризації та оцінювання мисливських угідь; оволодіння методами типології та бонітування мисливських угідь; вивчення принципів лісомисливського районування та господарсько-технічного поділу території; оволодіння методами

обліку чисельності та просторового розміщення мисливських тварин; набуття навичок визначення якості, кормової та захисної ємності мисливських угідь; формування умінь визначати оптимальну чисельність і щільність популяцій основних видів мисливських тварин; оволодіння методами планування та проектування експлуатаційних заходів; оволодіння принципами проектування біотехнічних та мисливськогосподарських заходів; формування навичок розроблення заходів з охорони та відтворення мисливських ресурсів; набуття практичних умінь щодо використання картографічних матеріалів, ГІС та сучасних інформаційних технологій під час упорядкування мисливських угідь; формування здатності аналізувати природні, екологічні та господарські чинники, що визначають продуктивність мисливських угідь; набуття навичок підготовки матеріалів та проектних рішень щодо організації та розвитку мисливського господарства; формування системного бачення сталого, екологічно відповідального та економічно обґрунтованого управління мисливськими ресурсами.

Передумовою вивчення дисципліни є вивчення таких освітніх компонентів як Правові основи ведення мисливського господарства, Інноваційні інформаційні технології у лісовому та мисливському господарстві, Управління популяціями мисливських тварин, Організація виробництва у мисливському господарстві, Регулювання продуктивності мисливських угідь.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

а) інтегральної компетентності (ІК): *Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері лісового і мисливського господарства*

б) загальних компетентностей (ЗК):

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

в) спеціальних/фахових (СК/ФК):

СК 3. Здатність оцінювати регіональні особливості природно-кліматичних умов для організації ефективного лісового господарства, виконання лісами різнопланових функцій та збільшення площ лісів.

СК 4. Здатність розробляти та реалізовувати поточні та стратегічні плани розвитку підприємств лісової галузі, беручи до уваги ресурси, ризики, а також економічні, правові та екологічні аспекти.

СК 5. Здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі лісового господарства у широких або мультидисциплінарних контекстах.

СК 9. Здатність ефективно вирішувати комплекс складних організаційно-виробничих, лісівничих, рекреаційних та природоохоронних завдань пов'язаних з традиційними та альтернативними напрямками розвитку мисливського господарства.*

Програмні результати навчання (ПРН):

РН 3. Приймати ефективні рішення з питань лісового господарства, у тому числі у складних і непередбачуваних умовах; прогнозувати його розвиток; визначати фактори, що впливають на досягнення поставлених цілей; аналізувати і порівнювати альтернативи; оцінювати ризики та імовірні наслідки рішень.

РН 4. Відшукувати необхідні дані в науковій літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати та оцінювати ці дані.

РН 6. Оцінювати стан лісових фітоценозів, лісові ресурси в конкретних лісорослинних умовах, їх потенціал та прогнозувати можливості використання.

РН 7. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері лісового господарства з урахуванням доступних ресурсів та ризиків, а також економічних, правових та екологічних аспектів.

РН 11. Застосовувати сучасні експериментальні та математичні методи, цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач лісового та мисливського господарства.

РН 14. Оцінювати, моделювати та прогнозувати основні механізми функціонування популяцій мисливських тварин у природних та напіввільних умовах, визначати та підвищувати їх ресурсний потенціал сучасними інноваційними методами з огляду на раціональне використання тваринного світу.*

РН 15. Визначати інструменти впливу та проектувати заходи з підвищення продуктивності, охорони та комплексного використання мисливських угідь, оцінювати їх ефективність на основі принципів і цілей сталого розвитку.*

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати: законодавчі та нормативно-правові засади упорядкування мисливських угідь;

мету, завдання, об'єкти та принципи упорядкування мисливських угідь;

організацію та послідовність виконання мисливськовпорядних робіт;

методи інвентаризації, типології та бонітування мисливських угідь;

основи лісомисливського районування України;

класифікацію та характеристику основних типів мисливських угідь;

принципи господарсько-технічного поділу території мисливського господарства;

методи обліку чисельності та просторового розміщення мисливських тварин;

методи визначення щільності та оптимальної чисельності мисливських тварин;

поняття ємності, продуктивності та пропускної спроможності мисливських угідь;

принципи планування експлуатаційних заходів;

види, призначення та принципи проектування біотехнічних заходів;

основні заходи з охорони, відтворення та раціонального використання мисливських ресурсів;

принципи формування проєктних документів та планово-картографічних матеріалів;

можливості застосування ГІС, дистанційного зондування Землі та цифрових картографічних матеріалів у мисливському впорядкуванні;

сучасні підходи до сталого управління мисливськими ресурсами та збереження біорізноманіття.;

вміти: ставити задачі;

аналізувати нормативно-правові документи та вимоги до проведення упорядкування мисливських угідь;

організовувати основні етапи мисливськовпорядних робіт;

проводити інвентаризацію та оцінювання мисливських угідь;

здійснювати типологію мисливських угідь;

проводити бонітування угідь для основних видів мисливських тварин;

визначати якість і придатність угідь для перебування та відтворення мисливської фауни;

застосовувати методи обліку мисливських тварин та визначати їх чисельність і щільність;

розраховувати оптимальну чисельність мисливських тварин;

оцінювати кормову та захисну ємність мисливських угідь;

визначати можливий обсяг раціонального використання мисливських ресурсів;

проекувати експлуатаційні та біотехнічні заходи;

обґрунтовувати заходи з охорони та відтворення мисливської фауни;

використовувати картографічні матеріали та ГІС для аналізу території мисливського господарства;

формувати тематичні карти та схеми мисливських угідь;

аналізувати результати інвентаризації та обліку мисливських ресурсів;

розробляти окремі розділи проєкту організації та розвитку мисливського господарства;

обґрунтовувати управлінські рішення з урахуванням екологічних та економічних чинників.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1 (ЗМ1). Теоретичні та методичні засади упорядкування мисливських угідь

Тема 1 (Т1). Теоретичні та нормативно-правові засади упорядкування мисливських угідь.

Тема 2 (Т2). Організація та технологія мисливськовпорядних робіт.

Тема 3 (Т3). Характеристика та інвентаризація мисливських угідь.

Тема 4 (Т4). Типологія мисливських угідь.

Тема 5 (Т5). Бонітування мисливських угідь.

Тема 6 (Т6). Облік мисливських тварин та оцінювання мисливських ресурсів.

Тема 7 (Т7). Ємність мисливських угідь та оптимальна чисельність мисливських тварин.

Змістовий модуль 2 (ЗМ2). Використання прикладних інформаційних ресурсів у лісовому господарстві.

Тема 8 (Т8). Проектування експлуатаційних заходів у мисливському господарстві.

Тема 9 (Т9). Проектування біотехнічних заходів.

Тема 10 (Т10). Охорона мисливських угідь та відтворення мисливських ресурсів.

Тема 11 (Т11). Взаємодія мисливського господарства з лісовим та сільським господарством.

Тема 12 (Т12). Картографування та геоінформаційні технології в упорядкуванні мисливських угідь.

Тема 13 (Т13). Проект організації та розвитку мисливського господарства.

Тема 14 (Т14). Економічна оцінка та ефективність ведення мисливського господарства

Тема 15 (Т15). Сучасні підходи до сталого управління мисливськими угіддями

4. Структура навчальної дисципліни

Структура курсу	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі			
		лекції	практ.	лаб	сам.р.		лекції	практ.	лаб	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1.										
Тема 1 (Т1). Теоретичні та нормативно-правові заходи упорядкування мисливських угідь.	9	2	2		5	9	0,5	0,5		8
Тема 2 (Т2). Організація та технологія мисливськовпорядних робіт.	10	2	2		6	10	0,5	0,5		9
Тема 3 (Т3). Характеристика та інвентаризація мисливських угідь.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 4 (Т4). Типологія мисливських угідь.	10	2	2		6	10	0,5	0,5		9
Тема 5 (Т5). Бонітування мисливських угідь.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 6 (Т6). Облік мисливських тварин та оцінювання мисливських ресурсів.	11	2	2		7	11	0,5	0,5		10
Тема 7 (Т7). Ємність	11	2	2		7	11	1	1		9

мисливських угідь та оптимальна чисельність мисливських тварин.										
Разом за змістовним модулем 1	73	14	14		45	73	4	4		65
Змістовий модуль 2.										
Тема 8 (Т8). Проектування експлуатаційних заходів у мисливському господарстві.	10	2	2		6	10	0,25	0,5		9,25
Тема 9 (Т9). Проектування біотехнічних заходів.	10	2	2		6	10	0,25	0,5		9,25
Тема 10 (Т10). Охорона мисливських угідь та відтворення мисливських ресурсів.	9	2	2		5	9	0,25	0,5		8,25
Тема 11 (Т11). Взаємодія мисливського господарства з лісовим та сільським господарством.	9	2	2		5	9	0,25	0,5		8,25
Тема 12 (Т12). Картографування та геоінформаційні технології в упорядкуванні мисливських угідь.	11	2	2		7	11	0,25	0,5		10,25
Тема 13 (Т13). Проект організації та розвитку мисливського господарства.	11	2	2		7	11	0,25	0,5		10,25
Тема 14 (Т14). Економічна оцінка та ефективність ведення мисливського господарства	8	2	2		4	8	0,25	0,5		7,25
Тема 15 (Т15). Сучасні підходи до сталого управління мисливськими угіддями	9	2	2		5	9	0,25	0,5		8,25
Разом за змістовним модулем 2	77	16	16		45	77	2	4		71
Усього годин	150	30	30		90	150	6	8		136

5. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Назва теми	Кількість годин	
			денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1.				
1	Т1	Організація та планування мисливськовпорядних робіт	2	0,5

2	T2	Інвентаризація та характеристика мисливських угідь	2	0,5
3	T3	Виділення та картографування типів мисливських угідь	2	0,5
4	T4	Визначення класів бонітету мисливських угідь	2	0,5
5	T5	Бонітування мисливських угідь та визначення їх продуктивності	2	0,5
6	T6	Наземні методи обліку чисельності мисливських тварин та визначення щільності популяцій	2	0,5
7	T7	Облік мисливських тварин із використанням БПЛА: планування, проведення та опрацювання результатів	2	1,0
Змістовий модуль 2.				
8	T8	Розрахунок обсягів добування мисливських тварин та проєктування експлуатаційних заходів	2	0,5
9	T9	Проєктування біотехнічних заходів у мисливських угіддях	2	0,5
10	T10	Проєктування заходів з охорони та відтворення мисливських ресурсів	2	0,5
11	T11	Оцінювання впливу лісового та сільськогосподарського виробництва на мисливські угіддя	2	0,5
12	T12	Створення тематичної карти мисливських угідь у ГІС	2	0,5
13	T13	Розроблення структури проєкту організації та розвитку мисливського господарства	2	0,5
14	T14	Економічна оцінка ефективності ведення мисливського господарства	2	0,5
15	T15	Оцінювання сталості та ефективності управління мисливськими угіддями	2	0,5
Разом			30	8

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовний модуль 1			
1.	Тема 1. Теоретичні та нормативно-правові засади упорядкування мисливських угідь Кейс: Проаналізувати нормативно-правові вимоги щодо упорядкування мисливських угідь та визначити їх значення для організації раціонального використання і відтворення мисливських ресурсів. Доповідь: «Сучасні підходи до упорядкування мисливських угідь в Україні». Есе: «Упорядкування мисливських угідь як основа сталого управління мисливськими ресурсами». Практикум: Скласти схему нормативно-правового забезпечення упорядкування мисливських угідь із визначенням основних документів та сфери їх застосування.	5	8
2.	Тема 2. Організація та технологія мисливськовпорядних робіт Кейс: Розробити послідовність виконання мисливськовпорядних робіт для заданої території з урахуванням підготовчого, польового та камерального етапів. Доповідь: «Організація та сучасні технології проведення мисливськовпорядних робіт». Есе: «Цифровізація мисливськовпорядних робіт: можливості та перспективи». Практикум: Розробити технологічну схему виконання мисливськовпорядних робіт із зазначенням основних етапів, вихідних матеріалів та результатів.	6	9
3.	Тема 3. Характеристика та інвентаризація мисливських угідь Кейс: Провести інвентаризацію заданої території за основними показниками та визначити структуру мисливських угідь. Доповідь: «Сучасні методи інвентаризації мисливських угідь». Есе: «Інвентаризація мисливських угідь як інформаційна основа управління мисливським господарством». Практикум: Сформувати таблицю інвентаризаційних показників мисливських угідь із визначенням площ, типів угідь, природних характеристик та їх придатності для основних видів мисливських тварин.	7	10
4.	Тема 4. Типологія мисливських угідь Кейс: Визначити типи та підтипи мисливських угідь на заданій території та	6	9

	обґрунтувати їх придатність для різних видів мисливських тварин. Доповідь: «Типологія мисливських угідь та її значення для планування мисливського господарства». Есе: «Природна неоднорідність території як фактор формування продуктивності мисливських угідь». Практикум: Скласти типологічну характеристику заданої території та представити результати у вигляді таблиці або схеми.		
5.	Тема 5. Бонітування мисливських угідь Кейс: Визначити клас бонітету мисливських угідь для заданого виду тварин на основі природних та господарських характеристик території. Доповідь: «Бонітування мисливських угідь як метод оцінювання їх продуктивності». Есе: «Можливості удосконалення оцінювання якості мисливських угідь». Практикум: Виконати розрахунок та визначити клас бонітету заданих мисливських угідь для одного або декількох видів мисливських тварин.	7	10
6.	Тема 6. Облік мисливських тварин та оцінювання мисливських ресурсів Кейс: Обґрунтувати метод обліку чисельності конкретного виду мисливських тварин залежно від особливостей території, сезону та біології виду. Доповідь: «Сучасні методи обліку чисельності мисливських тварин». Есе: «Цифрові технології та дистанційні методи в обліку мисливських тварин». Практикум: Виконати розрахунок чисельності та щільності популяції мисливських тварин за заданими результатами маршрутного або іншого обліку.	7	10
7.	Тема 7. Ємність мисливських угідь та оптимальна чисельність мисливських тварин Кейс: Визначити оптимальну чисельність певного виду мисливських тварин для заданої території з урахуванням ємності угідь та кормових ресурсів. Доповідь: «Ємність мисливських угідь та її роль у регулюванні чисельності мисливських тварин». Есе: «Баланс між чисельністю диких тварин та кормовою ємністю угідь». Практикум: Розрахувати ємність заданих мисливських угідь та визначити оптимальну чисельність основних видів мисливських тварин.	7	9
Змістовний модуль 2			
8.	Тема 8. Проектування експлуатаційних заходів у мисливському господарстві Кейс: Визначити допустимий обсяг добування мисливських тварин на основі даних про чисельність, приріст та оптимальну чисельність популяції. Доповідь: «Наукове обґрунтування експлуатації мисливських ресурсів». Есе: «Рациональне використання мисливських ресурсів як складова сталого мисливського господарства». Практикум: Розрахувати допустимий обсяг добування та сформулювати пропозиції щодо планування експлуатаційних заходів.	6	9,25
9.	Тема 9. Проектування біотехнічних заходів Кейс: Розробити комплекс біотехнічних заходів для покращення умов існування та відтворення мисливських тварин на заданій території. Доповідь: «Біотехнічні заходи в сучасному мисливському господарстві». Есе: «Біотехнічні заходи: підтримка природних процесів чи заміна природного регулювання?» Практикум: Скласти план розміщення та обґрунтувати потребу в основних біотехнічних спорудах і заходах для заданих мисливських угідь.	6	9,25
10.	Тема 10. Охорона мисливських угідь та відтворення мисливських ресурсів Кейс: Проаналізувати основні загрози для мисливських тварин на заданій території та розробити комплекс заходів щодо їх попередження. Доповідь: «Охорона та відтворення мисливських ресурсів у сучасних умовах». Есе: «Збереження біорізноманіття та мисливське господарство: пошук балансу». Практикум: Розробити план заходів з охорони мисливських угідь і відтворення мисливських ресурсів для заданої території.	5	8,25
11.	Тема 11. Взаємодія мисливського господарства з лісовим та сільським господарством Кейс: Оцінити можливі конфлікти між мисливським господарством, лісокористуванням та сільськогосподарським виробництвом і запропонувати шляхи їх мінімізації. Доповідь: «Взаємодія мисливського, лісового та сільського господарства».	5	8,25

	Есе: «Конфлікти природокористування та шляхи їх збалансування». Практикум: Скласти схему взаємодії мисливського господарства з лісовими та сільськогосподарськими угіддями із зазначенням основних позитивних і негативних впливів.		
12.	Тема 12. Картографування та геоінформаційні технології в упорядкуванні мисливських угідь Кейс: Розробити структуру ГІС-проекту для упорядкування мисливських угідь заданого господарства Доповідь: «ГІС та дистанційне зондування Землі в упорядкуванні мисливських угідь». Есе: «Геоінформаційні технології як інструмент просторового управління мисливськими ресурсами». Практикум: Створити структуру тематичної ГІС-карти мисливських угідь із виділенням меж господарства, типів угідь, місць концентрації тварин, об'єктів інфраструктури та зон господарських заходів.	7	10,25
13.	Тема 13. Проект організації та розвитку мисливського господарства Кейс: Розробити структуру основних розділів проекту організації та розвитку мисливського господарства для заданої території. Доповідь: «Проект організації та розвитку мисливського господарства: структура та зміст». Есе: «Роль проектування у довгостроковому управлінні мисливськими угіддями». Практикум: Сформувати структуру проекту організації та розвитку мисливського господарства із визначенням основних вихідних даних, розрахунків, картографічних матеріалів та проєктних рішень.	7	10,25
14.	Тема 14. Економічна оцінка та ефективність ведення мисливського господарства Кейс: Оцінити економічну ефективність запропонованих заходів з ведення мисливського господарства на основі заданих витрат та очікуваних результатів. Доповідь: «Економічна ефективність сучасного мисливського господарства». Есе: «Економічна цінність мисливських ресурсів та екосистемних послуг». Практикум: Виконати розрахунок основних економічних показників та визначити ефективність запропонованих господарських заходів.	4	7,25
15.	Тема 15. Сучасні підходи до сталого управління мисливськими угіддями Кейс: Розробити пропозиції щодо переходу конкретного мисливського господарства до принципів сталого управління з урахуванням екологічних, економічних і соціальних чинників. Доповідь: «Сучасні європейські підходи до сталого управління мисливськими ресурсами». Есе: «Майбутнє мисливського господарства: від експлуатації ресурсів до екосистемного управління». Практикум: Провести комплексну оцінку заданого мисливського господарства та запропонувати систему заходів щодо підвищення його екологічної та господарської ефективності.	5	8,25
Разом		90	136

7. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються такі методи навчання:

- вербальні методи (лекція, пояснення);
- наочні методи (демонстрація, ілюстрація);
- практичні методи (виконання різних видів завдань прикладного характеру);
- ситуаційний метод;
- метод командної роботи, мозковий штурм;
- метод гейміфікованого навчання;

- методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, вирішення задач, проведення розрахунків, підготовка доповідей, написання наукових статей/тез);

8. Форми контролю і методи оцінювання

(у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Основними видами контролю результатів навчання під час вивчення дисципліни «Упорядкування мисливських угідь» є: поточний і підсумковий. Поточний контроль здійснюється у формі усного та письмового опитування, тестування, виконання завдань самостійної роботи, підготовки презентацій та аналітичних оглядів.

Після вивчення курсу застосовується підсумковий контроль у формі екзамену. Екзамен проводиться для всіх без винятку здобувачів вищої освіти (незалежно від кількості балів, отриманих за результатами поточного контролю за семестр). До підсумкового контролю з навчальної дисципліни допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види індивідуальних завдань та обов'язкових робіт (практичних завдань), передбачених робочою програмою. Екзамен передбачає вирішення тестів.

Підсумкова оцінка визначається шляхом оцінювання навчальних досягнень за 5-бальною системою з наступним переведенням у 60-бальну через множення середньоарифметичного значення на коефіцієнт переведення – 12 та підсумуванням з результатами підсумкового контролю (екзамен – максимум 40 балів).

9. Питання для підсумкового контролю (орієнтовні)

1. Розкрийте поняття, мету та основні завдання упорядкування мисливських угідь.
2. Охарактеризуйте нормативно-правові засади упорядкування мисливських угідь в Україні.
3. Які основні принципи мають бути покладені в основу раціонального використання та відтворення мисливських ресурсів?
4. Охарактеризуйте основні етапи та організацію мисливськовпорядних робіт.
5. Які вихідні матеріали використовують для проведення упорядкування мисливських угідь?
6. Охарактеризуйте підготовчі, польові та камеральні етапи мисливськовпорядних робіт.
7. Які сучасні технології можуть бути використані для підвищення ефективності мисливськовпорядних робіт?
8. Розкрийте зміст та основні завдання інвентаризації мисливських угідь.
9. Які показники використовують для характеристики та оцінювання стану мисливських угідь?

10. Охарактеризуйте порядок визначення площ та структури мисливських угідь.
11. Що таке типологія мисливських угідь і яке її значення для організації мисливського господарства?
12. Які основні типи та підтипи мисливських угідь виділяють під час їх упорядкування?
13. Які природні та господарські чинники враховують при типології мисливських угідь?
14. Розкрийте сутність бонітування мисливських угідь та його практичне значення.
15. Які показники використовують для визначення класу бонітету мисливських угідь?
16. Охарактеризуйте порядок визначення класу бонітету мисливських угідь для конкретного виду мисливських тварин.
17. Як результати бонітування використовують для планування чисельності та використання мисливських ресурсів?
18. Які основні методи обліку чисельності мисливських тварин застосовують у мисливському господарстві?
19. Охарактеризуйте маршрутні методи обліку мисливських тварин.
20. Які фактори необхідно враховувати при виборі методу обліку чисельності конкретного виду мисливських тварин?
21. Як визначають чисельність та щільність популяції мисливських тварин за результатами обліку?
22. Які можливості використання безпілотних літальних апаратів (БПЛА) для обліку мисливських тварин?
23. Які переваги та обмеження використання БПЛА для обліку мисливських тварин порівняно з традиційними методами?
24. Які вимоги необхідно враховувати під час планування та проведення обліку мисливських тварин із використанням БПЛА?
25. Розкрийте поняття ємності мисливських угідь та охарактеризуйте основні чинники, що її визначають.
26. Що таке оптимальна чисельність мисливських тварин та як її визначають?
27. Як кормові ресурси та якість угідь впливають на допустиму чисельність мисливських тварин?
28. Охарактеризуйте принципи визначення допустимого обсягу добування мисливських тварин.
29. Які показники використовують для обґрунтування експлуатаційних заходів у мисливському господарстві?
30. Як визначають співвідношення між чисельністю популяції, її приростом, оптимальною чисельністю та допустимим обсягом добування?
31. Що таке біотехнічні заходи та яке їх значення для ведення мисливського господарства?

32. Які основні види біотехнічних заходів застосовують у мисливських угіддях?
33. Як обґрунтувати необхідність та обсяги проведення біотехнічних заходів на конкретній території?
34. Охарактеризуйте основні напрями охорони мисливських угідь та мисливських ресурсів.
35. Які основні загрози впливають на стан і чисельність мисливських тварин та як їх можна мінімізувати?
36. Які заходи забезпечують відтворення та підтримання стабільних популяцій мисливських тварин?
37. Охарактеризуйте основні форми взаємодії мисливського господарства з лісовим та сільським господарством.
38. Які види конфліктів можуть виникати між мисливським господарством, лісокористуванням та сільськогосподарським виробництвом?
39. Запропонуйте заходи щодо мінімізації негативного впливу сільського та лісового господарства на мисливські ресурси.
40. Яке значення мають геоінформаційні системи (ГІС) для упорядкування та управління мисливськими угіддями?
41. Які просторові дані та тематичні шари доцільно використовувати в ГІС мисливського господарства?
42. Охарактеризуйте можливості дистанційного зондування Землі та БПЛА для картографування й моніторингу мисливських угідь.
43. Розкрийте структуру та основний зміст проєкту організації та розвитку мисливського господарства.
44. Які вихідні дані необхідні для розроблення проєкту організації та розвитку мисливського господарства?
45. Які основні проєктні рішення приймають за результатами упорядкування мисливських угідь?
46. Які основні економічні показники використовують для оцінювання ефективності ведення мисливського господарства?
47. Як оцінити економічну ефективність запланованих заходів у мисливському господарстві?
48. Розкрийте сутність принципів сталого управління мисливськими угіддями та мисливськими ресурсами.
49. Як поєднати цілі охорони біорізноманіття, раціонального використання ресурсів та економічної ефективності мисливського господарства?
50. Охарактеризуйте сучасні підходи до упорядкування мисливських угідь із використанням ГІС, дистанційного зондування, БПЛА та інших цифрових технологій.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Розподіл балів оцінювання знань здобувачів вищої освіти у семестрі за видами навчальних занять з дисципліни «Упорядкування мисливських угідь»

Поточний контроль															Індивідуальне самотійне завдання	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15			
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	0-5	0-40	100

Оцінювання кожного з виконаних практичних завдань здійснюється за такими критеріями:

5 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки;

4 бали – здобувач вищої освіти достатньо володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки;

3 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки;

2 бали – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом у достатньому обсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань;

1 бал – здобувач вищої освіти не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді; **0 балів** – здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом та

не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Оцінювання результатів іспиту здійснюється за наступними критеріями:

35-40 балів – бездоганна відповідь;

25-34 бали – вірна відповідь, містить окремі неточності чи упущення,

15-24 бали – загалом правильна, однак неповна чи стисла відповідь;

5-14 балів – виконання завдань не повне або не точне.

0-4 бали – розкриття питань лише розпочато.

Під час оцінювання знань і вмінь здобувачів можуть бути враховані результати навчання, отримані у **неформальній освіті**. Для цього, здобувач освіти, що має підтвердження про результати навчання у неформальній освіті (сертифікат, диплом чи інший документ), звертається із письмовою заявою в деканат факультету і складає підсумковий контроль предметній комісії. Наявність підтверджуючих документів є підставою для зарахування окремої теми лекційного чи практичного заняття, змістовного модуля чи всього навчального матеріалу дисципліни за умови, що програма неформальної освіти повністю відповідає робочій програмі дисципліни.

Шкала оцінювання: університетська (100-бальна) та національна

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи) практики
90-100	Відмінно
75-89	Добре
60-74	Задовільно
менше 60	Незадовільно

11. Політики дисципліни

Політики курсу «Упорядкування мисливських угідь» вибудовуються із урахуванням норм законодавства України щодо академічної доброчесності, у т. ч. щодо використання штучного інтелекту, та регламентних документів щодо організації навчання у Поліському університеті.

Політика щодо відвідування: задля успішного засвоєння теоретичних знань і формування психологічних компетентностей здобувачі освіти зобов'язані регулярно відвідувати заняття, брати активну участь у обговоренні ключових питань із теми, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи.

Політика щодо дедлайнів: індивідуальні та самостійні роботи здобувачі освіти мають здавати вчасно, відповідно до плану заняття. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, участь у конференціях, тривога, відсутність світла тощо) термін зарахування навчальних завдань може бути подовжений за погодженням із викладачем курсу. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, зараховуються зі зниженням оцінки.

Політика щодо комунікації із викладачем: у разі виникнення певних труднощів при вивченні дисципліни здобувач освіти може звертатися до викладача у години консультацій за додатковими роз'ясненнями.

12. Ключові терміни навчальної дисципліни

№	Термін	Відповідник англійською мовою
1	Упорядкування мисливських угідь	Hunting ground management planning
2	Мисливські угіддя	Hunting grounds
3	Мисливське господарство	Game management / Hunting management
4	Мисливські ресурси	Game resources
5	Інвентаризація мисливських угідь	Hunting ground inventory
6	Типологія мисливських угідь	Hunting ground typology
7	Бонітування мисливських угідь	Hunting ground quality assessment
8	Клас бонітету	Bonitation class
9	Ємність мисливських угідь	Carrying capacity of hunting grounds
10	Оптимальна чисельність мисливських тварин	Optimal population size of game animals
11	Облік мисливських тварин	Game animal population census
12	Щільність популяції	Population density
13	Допустимий обсяг добування	Sustainable harvest quota
14	Біотехнічні заходи	Biotechnical measures
15	Відтворення мисливських ресурсів	Game resource reproduction
16	Охорона мисливських угідь	Protection of hunting grounds
17	Геоінформаційна система (ГІС)	Geographic Information System (GIS)
18	Дистанційне зондування Землі	Remote sensing of the Earth
19	Безпілотний літальний апарат (БПЛА)	Unmanned aerial vehicle (UAV)
20	Стале управління мисливськими ресурсами	Sustainable game management

13. Рекомендована література

Основна:

Про затвердження Порядку проведення упорядкування мисливських угідь:
наказ Державного комітету лісового господарства України від 21.06.2001 № 56.

Про мисливське господарство та полювання : Закон України від 22.02.2000 р. № 1478-III (зі змінами) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478-14#Text>

Про затвердження Правил державного обліку мисливських тварин і обсягів їх добування (наказ Мінекономіки (з 2025)). № 4351 від 25.03.2026. (2026). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0561-26?utm_source=chatgpt.com#Text

Ведення мисливського господарства : підручник / П.Б. Хоєцький та ін. Львів : Сполом, 2022. 144 с.

Лісомисливське господарство : підручник / Хоєцький П.Б., Копій Л.І. та ін. Львів : СПОЛОМ, 2022. 256 с.

Настанови з упорядкування мисливських угідь. Київ, 2002. 112 с.

Dvořák J., Kamler J., Plhal R., Drimaj J. Game Management. Textbook https://www.researchgate.net/publication/276059174_Game_Management_Textbook

Додаткова:

Бондаренко В.Д. Біотехнія. Львів: ІЗМН, 2002. 352 с.

Бондаренко В.Д. Біотехнія. Львів: ІЗМН, 1998. 260 с.

FAO; CIC. Best practices in sustainable hunting.

FAO. Wildlife management. Sustainable Forest Management Toolbox.

FAO. Unasylva 249: Sustainable Wildlife Management.

Лісомисливське господарство : підручник / Хоєцький П.Б., Копій Л.І. та ін. Львів : СПОЛОМ, 2022. 256 с.

Маменко О.М., Портянник С.В. Інноваційні технології в мисливському господарстві : навчально-методичний посібник. Харків, 2014. 306 с.

Миклуш С.І. Геоінформаційні системи в лісовому господарстві : навч. посіб. / С.І. Миклуш, М.П. Горошко, О.Г. Часковський. Львів : НЛТУ України, 2006. 128 с.

Мисливствознавство : навчальний посібник / укл. А.І. Гузій, І.Д. Іванюк, В.М. Кусік, П.Б. Хоєцький. Харків: Мачулін, 2017. 276 с.

Мисливствознавство : навчальний посібник / укл. А.І. Гузій, І.Д. Іванюк, В.М. Кусік. Харків: Мачулін, 2018. 254 с.

Mills, L. S., Whiteley, A. R., Tourani, M. et al. Conservation of Wildlife Populations. 3rd ed. Oxford University Press, 2025.

Методичні рекомендації щодо обліку чисельності мисливських тварин / І.Т. Гулик, І.М. Шейгас, О.В. Струтинський. Харків: УкрНДІЛГА, 2019. 76 с.

Fryxell, J. M., Sinclair, A. R. E., Caughley, G. Wildlife Ecology, Conservation, and Management. 3rd ed. Wiley-Blackwell, 2014. 524 p

Stephen, C. (ed.). Wildlife Population Health. Springer, 2022.

IUCN SSC. IUCN SSC Guidelines on Human-Wildlife Conflict and Coexistence. First edition. Gland: IUCN, 2023. 243 p.

14. Електронні інформаційні ресурси

Геопортал «Ліси України» <https://forestry.org.ua/BVV/map/>

Геоінформаційна система управління лісовими ресурсами України
<https://gis.lisproekt.gov.ua/portal/apps/sites/#/gis-lisproekt>

Відеоурок виконання практичної роботи №1. Підготовка текстових документів із використанням засобів Google. Google docs.
<https://youtu.be/P0Bhd9JJpTE>

Відеоурок виконання практичної роботи №2. Використання табличного процесора Excel. <https://youtu.be/skiZCwTfBic>

Робота з ГІС «Лісовпорядник». Пошук об'єктів за умовами.
<https://youtu.be/ECFUYYnLGx8>